

ten aan Schrift, belijdenis en K.O. ontleend voor Uw binding en handhaving daarvan aan vonnissen en kerkelijke uitspraken van 1943 en daarna. En voorts lees Uw aan ons gerichte, gedrukte stukken. Zij spreken duidelijke taal, die wij goed hebben verstaan. Werkt daaraan, dat kan kloven helpen dempen.

Inplaats van elkander te dienen met die direct grijpbare en voor de hand liggende opheldering beleven wij nu een vlucht in de Conferentie. Ge gingt als conferentiegangers naar binnen, de een volgens zijn belijden als lid van de kerk van Christus den ander ziende als lid van een schismatische groep, getreft naar buiten als leden van „sedert 1944 in gescheidenheid levende Gereformeerde kerken“. Gij heeren van Rotterdam-Delfshaven, wrijft Uw oogen nu nog eens uit: Wordt die fictie van Uw brief van 9 Mei 1945 toch werkelijkheid? Ge brengt ons de illusie van Uw slangen te veranderen in staven, o tovenaars! Maar het blijft een illusie, want het zal U niet gelukken deze slangen zóó te bezweren, dat zij inderdaad tot bloeiende staven worden, staven van liefelijkheid. Slangen moet

men doodslaan. Kerkzonden moet men belijden, niet in het algemeen, maar concreet, zooals ze aangewezen zijn op grond van Schrift en belijdenis.

Geliefden, wacht U voor de kerkelijke guichelaars. Rotterdam-Delfshaven. P. GROEN.

Erger dan de Mormonen?

In aansluiting aan het artikelje onder bovenstaanden titel in het nr van 14 Aug. 1948, moge ik mededeelen, dat in het „Gereformeerd Jongelingsblad“ (synodaal) van 8 Oct. j.l. in het verslag van de verg. van het Bondsbestuur van 24 Sept. het volgende voorkwam:

„G. Van de J.V. „Saevis“ een antwoord op de door het Moderamen gevraagde indichtingen over het laten optreden van een Mormon. Besloten wordt, dat een deputatie uit de besturen van Jongelings- en Meisjesbond een samspreking zullen hebben met het betrokken bestuur“.

F. d. V.

Indrukken van de Generale Synode (II)

Bidstond

De praeses der vorige Synode, ds H. Knoop, was aangewezen om in den bidstond voor te gaan. Wij achten ons gelukkig een betrouwbaar résumé van zijn preek te kunnen opnemen.

Zingen: Psalm 81 : 9, 15.
Lezen: Jeremia 3 : 20—25.

Zingen: Psalm 80 : 9, 11; 139 : 14; 111 : 5.
Tekst: Jeremia 3 : 7b—10.

Geliefden in onzen Heere Jezus Christus!

Aan den vooravond van den dag, waarop, zoo de Heere wil, de Generale Synode van de Geref. Kerken zal samenkomen, heeft de Raad van de roepende kerk van Amersfoort u samengeroepen tot den dienst des Woords om daarin bijzonder gebed en smeking te doen voor haar arbeid. Immers zij, die door de kerken zijn gedeputeerd, hebben in deze Generale Synode niets anders te doen dan als medewerkers Gods het Huis Gods te bouwen en als medewerkers Gods de stad Gods te bewaken en zich ook door Hem daarvoor voortdurend te laten instrueren. Daarom is het gebed der kerk noodig, niet alleen in een officieel bidstond, maar zoolang zij samenkomt, het gebed, om het bouwen van het Huis Gods door den Heere en het bewaken van Zijn stad door Hem en dat ook door hun dienst. Het is te meer noodig in verband met de moeilijkheden, die er vandaag in onze kerken zijn. Niet dat we ons daarover verwonderen, want nu de kerken door vrijmaking weer ge-reformeerde, gehoorzame kerken geworden zijn, heeft vanzelfsprekend de duivel weer ingezet zijn traditionele storings-operaties. De kerk heeft immers den strijd niet tegen vleesch en bloed. Paulus waarschuwt in Efeze 6 tegen de „listige omleidingen des duivels“. Listig doet hij, ook door aan te nemen de gedaante van een engel des lichts en kunstgrepen, ook vrome kunstgrepen, zijn hem niet vreemd. En dat hij daartoe zich ook toegang verschaffen kan tot de vergaderingen eener Gen. Syn., wij hebben het aan den lijve ondervonden. Daarom is het gebed der kerk en nu en zoolang deze Synode vergadert, noodig. Maar het is ook noodig in verband met het feit, dat de Heere door dit alles bezig is ons te beproeven op onze trouw. Onze vrijmaking toch was een acte van trouw. En nu beproeft de Heere ons of we in onze trouw ook volhardden, opdat de beproeving geen verzoeking worden zal.

Welnu, hoe hebben we ons dan, juist inzake het stuk van onze trouw, te beproeven? En het is de bediening des Woords welke ons vanavond leiden wil tot die waarachtige beproeving van onszelf en via die zelfbeproeving wil leiden tot het gebed om volharding in de trouw, de trouw van onzen wederkeer tot den Heere. Daartoe bedien ik u het Woord Gods, dat ons in onzen tekst spreekt van:

De Heere ontdekt de gereformeerde kerk van Juda aan de gevolgen van haar trouweloosheid in haar wederkeer. En wel:

1. aan haar-blindheid bij het zien van Israëls zonde;
2. aan haar onbewogenheid bij het kennen van des Heeren oordeel;
3. aan haar bedriegelijkheid in het gaan van den weg der bekeering.

1. Onze tekst is ontleend aan een woord, dat de Heere in de dagen van Josia gesproken heeft tot zijn kerk-profeet Jeremia, opdat deze het aan de gereformeerde kerk van Juda zou verkondigen. Immers, zoo heet het in vers 6: „voorts zeide de Heere tot mij, in de dagen van den koning Josia“. Deze tijdsbepaling maakt het noodzakelijk, dat ik u eerst even inbreng in de historische situatie, waarin Juda verkeerde, toen Jeremia dit woord in den Naam en krachtens opdracht des Heeren aan Juda overbracht. En ik moet u dat dan een weinig breed opzetten. Naar mijn meening hebben die verklaarders gelijk, die de opvatting ver-

dedigen, dat toen de reformatie, waarmee Josia aanving in het 12e en welke hij doorzette in het 18e jaar zijner regeering, na het vinden van het wetboek, reeds zoover achter den rug was, dat haar effect in kerk en leven zichtbaar kon zijn. Door den dienst van Josia is de kerk van Juda ge-reformeerde, gehoorzame kerk geworden en dat door vrijmaking. Zij ging weer vertoonen de kenmerken der kerk. De tempeldienst was weer geworden reine dienst aan het Woord der belofte, de dienst der sacramenten weer een reine dienst en de dienst der tucht oefening eveneens. Ge leest dat in 2 Kron. 34 en 35.

Uit haar afval is de kerk van Juda wedergekeerd tot den Heere en dus tot Zijn Woord en dienst. Naar het scheen was het met het kerkelijk en godsdienstig leven in orde.

Daarmee is echter van de historische situatie nog niet genoeg gezegd. Ge weet wel, kerk en volk waren toen één. Wie kerk zei, zei meteen volk, en wie volk zei, zei tegelijk kerk. Israëls historie laat ons dan ook altijd zien dit, dat als het misging in de kerk, het onherroepelijk ook misging in heel het leven des volks. En daarom hoort ge steeds de O.T. profeten niet maar alleen roepen tot wederkeer met het hart tot den Heere in het kerkelijk en godsdienstig leven, maar ook in één adem roepen tot wederkeer met het hart in en met heel 't leven, gelijk de lidmaten der kerk dat leven hebben in staat en maatschappij. De wederkeer tot den Heere in de kerk was dan ook voor Hem slechts waarachtig en Hem welbehagelijk als deze zich bleek te openen als doorwerkende en doorgaande wederkeer, intern en extern. Intern mag wederkeer nooit blijven staan bij zijn eersten aanvang, nooit blijven steken in het punt, waar hij zich inzette, maar moet hij zich doorzetten in alles. Hier ligt het gebod: zie dan toe, dat gij het alles maakt naar de afbeelding, die u in het Woord getoond is. En extern moet hij algeheele levens-wederkeer zijn, zoodat het leven der geloovigen in alles en overal vertoont het merkteken van den waarachtigen wederkeer met het hart. Ook hier geldt het gebod: zie dan toe, dat gij het alles maakt naar de afbeelding, die u in het Woord is getoond.

De vraag is nu: was dat zoo met het onder Josia ge-reformeerde Juda in de dagen van Jeremia? Het antwoord luidt: neen! Voor den Heere is Juda in zijn wederkeer openbaar als: Trouweloze. Hij noemt Juda dan ook zoo aan Jeremia. En deze moet deze beoordeeling des Heeren aan Juda overbrengen: trouweloze-Juda. Ach, zoo op het eerste gezicht zoude ge dat niet zeggen; dan scheen alles in orde. Het was toch zoo, dat de kerk van Juda weer kerktaal, verbondstaal was gaan spreken, d.w.z. weer was gaan spreken de taal van het Woord. Luister maar hoe het tot den Heere spreekt: mijn Vader, de echtvriend mijner jeugd zijt Gij; zal Hij immer den toorn bewaren; zal Hij in eeuwigheid de wraak behouden (vs 6)? Voor den Heere echter is Juda in dit zijn spreken toch: Trouweloze. De Heere heeft het wel door, dat het toch maar lippentaal is, zonder een tot Hem genaken met het hart. En dat alleen maar onder den indruk van oordeelen des Heeren, die de welvaart hadden aangetaald. Dan doet een mensch wel wat, wie weet! Hoe vroom 't dan ook klinkt, en hoe geroerd Juda bij dat vrome spreken ook geweest mocht zijn, wezenlijk was het toch niet meer dan een door en door looze speculatie op de onveranderlijkheid des Heeren in Zijn trouw aan Juda in het verbond. Daarom, de Heere vergelijkt haar in dit haar doen met een vrouw, die een hoerennatuur heeft en die hoereert met vele minnaars en zich zoo in zelf-genieting uitleeft (vs 1). Maar die, als ze in den knoel komt, wederkeert van haar vele minnaars tot haar man, maar zonder haar hart en dan vleient tot hem zegt: je bent toch de echtvriend mijner jeugd, je kunt toch op mij niet boos blijven, ik ben toch je vrouw..... terwijl zij toch niet wedergekeerd is, wijl haar hart nog de baan op is. En ook dit doen is haar zelf-genieting, de zelf-genieting van de trouweloze. Zóó is Juda in haar wederkeer

zegt de Heere. En Hij zegt tot haar, Zijn bruid, op snijdenden toon: roept ge niet van nu af tot Mij: mijn Vader, de echtvriend mijner jeugd zijt Gij. Gij kunt toch niet boos op mij blijven? Looze speculatie is het van een vleierende vrouw, meer niet. Want tegelijkertijd wijst de Heere haar met den vinger aan de plaatsen, die van haar trouweloosheid getuigenis afleggen (vs 2). Zóó doet Juda en zóó spreekt het. Is het wonder, dat tusschen Hem en haar valt het harde verwijt: maar gij hebt een hoerenvoorhoofd en verkiest u niet te schamen? Zoo speelt Juda, de wedergekeerde, het spel van de trouweloze.

En hoe zou het ook anders kunnen, zoo leeft ze overal en in alles. Ach, moeizaam heeft Jeremia zich, zij het ook tot ergernis van Juda, ingespannen om het alle dagen te roepen tot bruids-leven in alles en overal. Want een bruid moet bruid zijn, niet maar in de intimiteit van de huiskamer, maar ook als ze de deur uitgaat, in heel haar levensverkeer. Maar Jeremia moet ook in dat opzicht tot Juda zeggen, dat het niet in orde is, maar 't oproepen dat 't dat nieuwe begin, waarvan haar wederkeer getuigen moet, overal in het leven moet laten doorbreken: Braak nlieden een braakland, en zaait niet onder de doornen; besnijdt u den Heere en doet weg de voorhuiden uwer harten (4 : 3, 4).

Maar wat Juda wil dat is: zijn leven met dien bepaalden inhoud, die bepaalde banden en verbanden, toch niet verliezen, maar het krampachtig vasthouden in zijn sterfelijke menselijke handen. Het wil zijn zelf-genieting niet loslaten; het offer wil het niet. Het speelt ook in het leven het spel van de trouweloosheid. En zoo moet de Heere zeggen: wederkeer ja..... maar Juda, gij zijt daarin trouweloos, gij ge-reformeerde kerk!

Dit is te erger, omdat het voor oogen heeft het waarschuwend voorbeeld van Israël, het 10-stammenrijk. De Heere houdt het dat ook voor, als Hij zegt: uw zuster Afkeerigheid. Ge weet daar toch immers van. Maar niet tegenstaande ge weet, dat uw zuster Israël in haar afval geworden is verpersoonlijkte afkeerigheid, zijt gij in uw wederkeer tot Mij tóch: Trouweloze.

Nu moet ge verstaan, gemeente, dat deze karakterisering van deze beide zusters door den Heere niet betekent, dat er in Juda en Israël geen broeders en zusters waren en geweest waren, van wie deze niet gold. Waren er in Israël in Ella's dagen niet 7000, die de knie voor Baäl niet gebogen hadden? En in Juda waren toen ook nog wel getrouwen. De Heere verwaarloost echter niet deze enkelingen, want de Heere verwaarloost nooit iets. Maar Juda moet niet vallen op de vrome menschen — ook een brok zelf-genieting — en zoo zich weer een duivelsoorkussen maken. En daarom dwingt de Heere heel haar aandacht heen naar de feitelijkheid der geheele kerkwerkelijkheid: Israël..... Afkeerigheid, Juda..... Trouweloze. En dat laatste is erger. Want vergeet niet, dat Juda, dank zij Gods genade, onder Josia een reformatie beleefd heeft als nooit te voren; de dagen van Samuël schenen weergekeerd te zijn (2 Kron. 35 vs 18). Juda leefde ook dicht bij het centrum der genade dan Israël. Het was toch in de dagen van de scheuring gebleven — en dat door het geloof — bij den tempel, dat huis van Gods belofte van verzoening en vergeving in den beloofden Messias, en bij dat andere huis van Gods belofte van den komenden grooten Davidide: Christus uit David. Groot was in Juda ook geweest het enthousiasme in de dagen van den wederkeer. Wat'n vlucht had de reformatie niet genomen. Zeker, Israël scheen niets en het was ook niets, maar Juda scheen nog wel wat, maar 't bleek toch niet te zijn wat het scheen. En dat drukt de Heere tot Juda's beschaming met een schreldend Vaderhart uit in dat vreeselijke woord: Trouweloze.

En deze trouweloosheid heeft haar schrikkelijke gevolgen. 't Is aan die gevolgen, dat de Heere Juda in onzen tekst door den dienst van Jeremia ontdekt. Het eerste gevolg, dat Hij noemt, is, dat Juda door zijn trouweloosheid in zijn wederkeer zie n d e b l i n d i s. Want wat is het geval? Dit: de Heere heeft Juda als van aangezicht tot aangezicht geconfronteerd met de zonde-geschiedenis en de onbekeerlijkheid van haar zuster Afkeerigheid-Israël. Dat was voor Juda van groote betekenis. De Heere bracht daarmee Juda in de leerschool van het aanschouwelijk onderwijs met een waarschuwend voorbeeld, opdat het ziende leeren zou. Dienende de zonde en de onbekeerlijkheid van broeders en zusters, die afkeerigheid geworden zijn ook niet om hen, die wedergekeerd zijn te leeren, dat zij geen lust tot 't kwaad zouden hebben, gelijkwijs zij hebben gehad? Daarom bij monde van Jeremia herinnert de Heere Juda aan die leerschool: hebt gij gezien, wat de afgekeerde Israël gedaan heeft? Zij ging heen op allen hoogen berg, en tot allen groenen boom, en hoereerde aldaar. En Ik zeide, nadat zij zulks alles gedaan had: bekeer u tot Mij, maar zij bekeerde zich niet (vs 6 en 7). En wat was het resultaat? De Heere zegt het, want in één adem voegt Hij er aan toe: „d i t z a g d e t r o u w e l o o z e, h a a r z u s t e r J u d a. Gij verstaat het nu wel, dat dat betekent: J u d a z a g h e t, p u n t, d a a r m e e u i t !

Juda zag het met door trouweloosheid verblinde oogen, ziende-blind. Wij zeggen wel eens: zien en zien is twee. Dat wil zeggen, dat er een zien is zonder te ZIEN! Dan gebeurt er eigenlijk niets. Maar het wil

ook zeg
ziende
gebeurt
u aan,
maakt
leert. V
lijkheid
het zag
de wer
niets, h
was vo
Israël
noot
blind,
was.

Nu
Woords
achtige
van on
dan ool
haagd
donkers
deze een
keeren
reine pl
ten en
Door v
Christu
kerken,
was da
ook nie
len of
derkeer
werkend
alles en
toch een
linie
van dez
van het
u zelf be
moet to
wederke
trouwelo
ten noer
trouwelo
den dus
door de
dat hee
schap v
leerscho
aanscho
beeld. E
het O.T.
lezen, d
Het is
O.T.isch
d e r s e
vervaar
Ook d
denis v
ische be
weest, d
wending
denis be
geschied
het kwa
had heb
te gebrac
wijs des
van haan
zij geen
zij het o
met de
zou: de
nis der
kerk zie
schuwem
proeie
keer kon
r i g h
Heere zij
en onbel
bij wede
Heere hi
wat is:
ten wij
weer geh
keer bra
van het
schuwem
den is, o
slag, hee
veracht.

Nu zeg
ge niet
heeft?
uw ving
Rome, A
bonden
Afkeerig
eigenwill
telijke ho
genie
die haan
righeld
hen, die
Neen,